

LUX FILM DAYS

3 FILMAI
24 KALBOS
28 ŠALYS

© Les Films de Pierre

120 BATTEMENTS PAR MINUTE (BPM – BEATS PER MINUTE)

Rež. Robin Campillo
Prancūzija

Kūrybiška
Europa
EUROPEAN
COMMISSION

Europos Parlamentas

120 BATTEMENTS PAR MINUTE (BPM – BEATS PER MINUTE)

REŽ. ROBIN CAMPILLO

Dešimtojo dešimtmečio pradžioje Prancūzijoje siaučiant AIDS epidemijai aktyvistų grupė „Act Up“ visuomeniniame gyvenime reiškiasi pačiais įvairiausiai būdais – tiek siekdama, kad politikai sukurtų geresnę prevencijos sistemą arba gerintų dar bandomų vaistų prieinamumą, arba tiesiog bandydama išsklaidyti viešosios nuomonės abejingumą, kai visi dar buvo linkę manyti, jog ši liga kelia grėsmę tik nedidelei grupei „marginalių“ – homoseksualams, kaliniams, ligoniams po kraujo perpylimo ir heroiną vartojantiems narkomanams...

Filme režisierius Robin Campillo, remdamasis savo, kaip aktyvisto, patirtimi, tapo bendrą grupės portretą, net jei jame kiek daugiau dėmesio skiria keliems personažams, kurių istorijas papasakoja išsamiai. Grupės gyvenime susipina nesutvardomas noras imtis veiksmų, prieštaringi klausimai, konfliktai, troškimas įveikti apatiją ar net visuotinį abejingumą, įspūdingų akcijų svaigulys, emocijos ir liūdesys, matant, kaip ši liga neišvengiamai žudo aplink tave esančius arba tave patį...

ANGAŽUOTAS FILMAS?

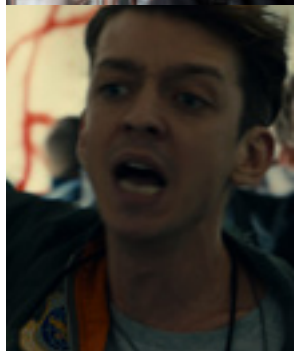
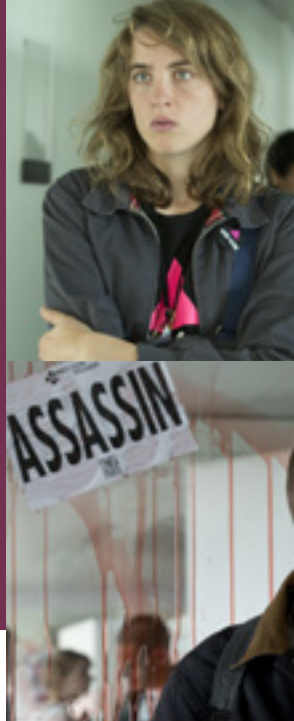
„120 battements par minute“ – tai filmas apie aktyvistų grupę, tačiau taip pat labai akivaizdu, kad tai angažuotas filmas. Jis primena grupės „Act Up“ kovą Prancūzijoje, parodo, kokia pagrįsta ji buvo, ir, nors ir netiesiogiai, pabrėžia, kad ji aktuali ir dabar. Kaip filme sako vienas iš veikėjų, „Act Up“ nėra ir nebuvo paramos ligoniams grupė, savo veiksmais ji siekė įrodyti, kad ši epidemija – ne tik visuomenės sveikatos problema, bet turi ir politinį, ekonominį bei socialinį aspektus:

Politinį – nes Prancūzijos valstybė nesuvokė, jog šį klausimą reikia spręsti kuo skubiau, ir atsisakė vykdyti prevencijos politiką, skirtą ne tik rizikos grupėms, bet ir visiems gyventojams, ypač jaunimui; ekonominį – nes filme kaltinamos farmacijos bedrovės, daugiausia dėmesio skyrusios savo interesams, o ne ligonių gydymui; socialinį – nes visuomenė abejingai stebėjo, kaip miršta jauni žmonės, kurių vienintelė kaltė buvo ta, kad jie priklausė mažumoms arba stigmatizuotoms grupėms.

Filmas neabejotinai aktualus ir šiandien dėl to, kad kelia klausimą, ar kovą su liga pacientai būtinai turi perimti į savo pačių rankas, kelia klausimą dėl visų visuomenės sveikatos veiksmų politinio aspekto ir dėl sunkios kovos su visuomenės abejingumu epidemijos ir asmeninių tragedijų akivaizdoje.

FAKTŲ ATKŪRIMAS

Vis dėlto filmas neapsiriboja vien aktyvistų kovos aspektu. Tai praeities atkūrimas, kuris peržengia dokumentinio filmo ribas ir filmo kūrėjui suteikia galimybę nuolat pereiti nuo kolektyvo prie individo, nuo viešumo prie intymumo, nuo kovos prie asmeninių jausmų. Labai pastebimai, net scenarijaus lygmeniu, filme nuo grupinio portreto kūrimo pereinama prie pasakojimo apie intensyvų ir aistringą dviejų personažų, Seano ir Nathano (vienas iš jų seropozityvus, kitas – ne) ryšį. Todėl palaipsniui keičiasi ir filmo tonas: pradžioje stebime, kaip aktyvistai įspūdingais būdais kelia reikalavimus, vėliau – individualių liūdesį, matant mylimojo kančią ligos akivaizdoje, o paskutinėje, itin širdį veriančioje dalyje jaučiame nuolatinį mirties alsavimą.

© Céline Nieszawer

© Céline Nieszawer

© Les Films de Pierre

Kinematografinės ir režisūrinės priemonės leidžia ne kartą atlikti tokius perėjimus ir, pasitelkiant montažą ir mizansceną, viso filmo metu kuria didesnio ar mažesnio atotrūkio įspūdį. Nors kinas paprastai sukuria tiesioginio dalyvavimo įvykiuose jausmą, režisierius naudoja daug atitolinimo nuo rodomų vaizdų priemonių: garso takelio, kalbant konkrečiau – muzikos, naudojimas, tų pačių įvykių rodymas kitu kampu, sulėtinimai ir netikėti ritmo pokyčiai.

ATOTRŪKIAI

Pastebėtina, kad filme naudojama daug praeities intarpų (arba trumpų nuklydimų nuo chronologinės sekos), kurie žiūrint pirmą kartą paprastai lieka nepastebėti, nes yra pateikiami labai natūraliai. Pavyzdžiui, pačioje filmo pradžioje mes įtraukiami į vykdomą akciją – aktyvistai ruošiasi sutrikdyti oficialią konferenciją AIDS tema. Kamera yra tarp žmonių, grupės viduryje, pečių aukštyje, ir mes iš užkulisių matome tik labai nedidelę scenos dalį. Kita scena parodo šios akcijos aptarimą, kai aktyvistų nuomonės išsiskiria dėl veikimo pobūdžio, nes konferencijos prelegentas buvo apipiltas (netikru) krauju ir trumpam surakintas antrankiais. Montažas suteikia galimybę stebėti šią sceną plačiu planu iš salės. Kinematografinė priemonė atrodo savaime suprantama, tačiau priminimai ir pakartojimai sukuria žiūrovams (kaip, beje, ir patiems aktyvistams) atstumo efektą, kuris šiuo atveju yra susijęs su diskusijomis ir apmąstymais.

Tačiau šis atstumas nebūtinai yra intelektualinis – priešingai, jis gali turėti stiprų emocinį poveikį. Po akcijos „Melton Pharm“ laboratorijoje stebime aktyvistų grupę metro vagone, atsigauančią po įvykių (jie kelias valandas buvo sulaikyti policijos nuovadoje). Tuo metu kalbedamas Seanas pabrėžia, koks gražus dangus saulėlydžio fone, ir labai melancholiškai priduria: „Būna akimirky, kai suvokiu, kaip stipriai AIDS pakeitė mano gyvenimą“, tačiau tuoj pat suprunkščia ir visi pratrūksta juokais. Tačiau šis juokas nesumenkina jo ankstesnių žodžių dramatiškumo. Jie aiškiai atskleidė jo vidinį jaudulį, kurį kitų akivaizdoje jis paprasčiausiai bandė sušvelninti ironija.

Būtent šis nuolatinis balansavimas tarp viešumo ir intymumo, tarp išorinių veiksmy ir asmeninių jausmy, tarp dabarties, praeities ir labai neišikios ateities tampa įmanomas dėl kinematografinės režisūros. Labai graži scena glaudžiai į vieną visumą sujungia aktyvistų kovinę dabartį su personažo ateities troškimu ir su melancholija, ją galima įžvelgti režisieriaus žvilgsnyje į praeitį, kuri niekada negrįs: Nathanas

su Seanu, persirengusiu strikse, dalyvauja gėjų eitynėse, bet jis suklumpa, pargriūva ant kelių ir jo žvilgsnis (kameroms taip pat) įsminga į ant žemės numestą skrajutę, kurioje labai betarpiškai parašyta: „Noriu, kad tu gyventum!“ Ši scena filmuojama sulėtintai, garso takelis staiga prityla, nuslopindamas visus aplinkinius garsus ir muziką. Kamera sustingsta ties šokančiu Seanu ir besišypsančiu Nathanu. Skrajutės šūkis, žinoma, giliai sujaudina Nathaną. Jis nori, kad jo bičiulis liktų gyvas ir gyventų, bet ši sulėtinta akimirka taip pat yra sustabdyta, sustingusi akimirka, ir iš to galima spėti, kad tai yra giliai į personažo (ir režisieriaus) atmintį įsirežęs prisiminimas. Visa ši seka rutuliojasi labai sklandžiai, palikdama daugialypiškumo ir subtilumo įspūdį, joje susipina dabarties akimirkos euforija ir vos paryškinta prabėgusio akimirksnio melancholija.

RITMAS

Filmo pavadinimas „120 battements par minute“ (liet. 120 dūžių per minutę) – akivaizdi aliuzija į greitą širdies plakimo ritmą. Ir iš tiesų pirmasis įspūdis, kurį palieka šis, kiek ilgesnis nei dviejų valandų filmas, – tai pašėlęs „Act Up“ akcijų ritmas. Jos sparčiai keičia viena kitą kaip skubrūs aktyvistų, įsiveržiančių į „Melton Pharm“ įmonės biurus ir jų sienas per kelias sekundes apliejančių netikru krauju, žingsniai. Šis įspūdis neabejotinai yra teisingas. Naudodamas ritmišką montażą, režisierius atskleidžia įvairius „Act Up“ veiklos aspektus, ar tai būtų viešos akcijos, susirinkimai ar aptarimai, darbas komitetuose ir moksliniai paaikškinimai apie vaistus, kuriais būtų galima kovoti su virusu, ar intervencijos mokyklose, personažus siejantys asmeniniai, meilės, draugystės ar konfliktiniai ryšiai. Filmui galima pritaikyti šios asociacijos susirinkimuose galiojantį susitarimą: kai dalyviai ne ploja po pasisakymų, o tik suspragsi pirštais, kad posėdžiai neužsitęstų. Filmas vyksta ypatingos skubos sąlygomis, taip pat gyvena ir dirba žmonės, kovojantys su epidemija.

Tačiau šis įspūdis tik dalinis. Robin Campillo veiksmingai suplanuoja ritmo pasikeitimus. Ir nors atrodo, kad filmas pulsuoja klubinės muzikos ritmais, kai personažai diskotekose šoka iki paryčių, tose pačiose scenose jis sugeba įterpti kur kas melancholiškesnę melodiją – pagrindinę muzikinę filmo temą.

Taip pat ir tuo atveju, kai kamera seka akcijas vykdančius aktyvistus, nors ir atrodo, kad ji nuolat juda, ji dažnai sustingsta: kartais, kad užfiksuotų Seano ir Nathano atostogų akimirką tuščiam paplūdimyje stambiu planu arba tyloje parodytų šimtus ant žemės Paryžiaus gatvėse sukritusių manifestuotojų kūnų, simbolizuojančių epidemijos padarinius, arba, galiausiai, kad tiesiog atspindėtų Seano – konkretaus žmogaus – mirtį, kuri mus, žiūrovus, kaip ir Nathaną, giliai sukrečia, bet taip pat, kad atskleistų kolektyvines mirtis, kurioms paskutinė „Act Up“ akcija suteikė stiprią politinę prasmę.

Filmo stiprybė neabejotinai glūdi sugebėjime supinti tai, kas bendra ir individualu, ir neatsiejamai sugretinti intymiausius bei labiausiai politizuotus dalykus.

KLAUSIMAI PAMĄSTYMI

Filme „120 battements par minute“, be jau anksčiau pasiūlytų analizės temų, yra daug aspektų, kuriuos verta papildomai apmąstyti.

- „120 battements par minute“, be abejo, yra istorinis filmas, įamžinantis kovą, kuri šiandien gali atrodyti baigta. Tačiau kuo filmas ir asociacijos „Act Up“, kuri veikia dar ir dabar, veikia aktualūs šiandien?
- Ką manote apie „Act Up“ akcijas? Reikalingos? Smurtinės? Įspūdingos? Netaktiškos? Būtinės? Ar suprantate filme rodomas aktyvistus jaudinančias diskusijas?
- Ar, jūsų nuomone, kova su AIDS (bet taip pat ir su kitomis ligomis) yra tik pačių pacientų ir su šia liga susijusių asmenų grupių reikalas? Kodėl ši kova turėtų būti laikoma ne tik kolektyvine, bet visuotine?

EUROPOS KINAS EUROPIEČIAMS

Po praėjusių metų renginio, kuris pažymėjo šios iniciatyvos 10-ąją sukaktį, LUX apdovanojimas toliau teikiamas stebinančios žanrų ir stilijų įvairovės filmams, kuriuos kuria jauni ir talentingi Europos režisieriai bei režisierės. Europos Parlamentas džiaugiasi galėdamas pristatyti tris dėl 2017 m. LUX KINO APDOVANOJIMO besivaržančius filmus:

„**120 BATTEMENTS PAR MINUTE**“ (*BPM – Beats per Minute*), rež. Robin Campillo, Prancūzija

„**SAMEBLOD**“ (*Sami Blood*), rež. Amanda Kernell, Švedija, Norvegija, Danija

„**WESTERN**“, rež. Valeska Grisebach, Vokietija, Bulgarija, Austrija.

Filmuose šiltai ir sumaniai nagrinėjamos aktualios temos ir atspindimos šiuolaikinės Europos problemos. Juose vaizduojami atviromis akimis pasaulį stebintys personažai, siekiantys suprasti tikrovę ir savo visuomenę bei bendruomenę. Rodant kine perteikiamų emocijų pakylėtas mūsų istorijas, išryškinama Europos kino kokybė ir įvairovė, taip pat jo reikšmė kuriant socialines ir kultūrinių bendruomenių vertybes. Kviečiame filmus žiūrėti 6-ajame LUX KINO DIENŲ renginyje.

LUX KINO APDOVANOJIMAS

Kultūra atlieka esminį vaidmenį kuriant mūsų visuomenes.

Atsižvelgdamas į tai, Europos Parlamentas 2007 m. įsteigė LUX KINO APDOVANOJIMĄ. Taip jis nori padėti padidinti Europos filmų platinimą Europoje ir paskatinti Europos masto diskusijas bei debatus svarbiausiais visuomenės klausimais.

LUX KINO APDOVANOJIMAS – ypatinga iniciatyva. Kadangi daugelis Europos šalių bendros gamybos kino filmų rodomi tik jų kilmės šalyse ir retai platinami kitose, net ir Europos Sąjungos, šalyse, LUX KINO APDOVANOJIMAS trims Europos filmams suteikia retą galimybę – jie subtitruojami 24 ES oficialiosiomis kalbomis.

Europos Parlamento nariai balsuos dėl vieno LUX KINO APDOVANOJIMO nugalėtojo, kuris bus paskelbtas 2017 m. lapkričio 15 d.

LUX KINO DIENOS

Dėl LUX KINO APDOVANOJIMO pradėtos organizuoti LUX KINO DIENOS. Nuo 2012 m. trys dėl LUX KINO APDOVANOJIMO besivaržantys filmai pristatomi platesnei Europos auditorijai per LUX KINO DIENAS.

Vykstant LUX KINO DIENOMS kviečiame patirti neišdildomų kultūrinių įspūdžių ir peržengti sienas. Nuo spalio iki gruodžio galėsite prisijungti prie kino mėgėjų iš visos Europos ir pažiūrėti tris filmus viena iš 24 oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų. Nepamirškite balsuoti už jums labiausiai patikusį filmą mūsų svetainėje luxprize.eu arba mūsų „Facebook“ puslapyje!

PUBLIKOS PRIZAS

Publikos prizas yra LUX KINO APDOVANOJIMO filmams žiūrovų teikiamas apdovanojimas. Nepamirškite iki 2018 m. sausio 31 d. balsuoti už vieną iš trijų filmų! Galbūt būsite išrinktas dalyvauti 2018 m. liepos mėn. vyksiančiame Tarptautiniame Karlovi Varų kino festivalyje – Europos Parlamento kvietimu – ir paskelbti publikos prizą pelniusio kino filmo pavadinimą.

ŽIŪRĖKITE,
DISKUTUOKITE
IR BALSUOKITE!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REŽISIERIUS: Robin Campillo

SCENARIJUS: Robin Campillo

VAIDINA: Nahuel Pérez Biscayart, Arnaud Valois,
Adèle Haenel, Antoine Reinartz

OPERATORIUS: Jeanne Lapoirie

PRODIUSERIAI: Hugues Charbonneau, Marie-
Ange Luciani

GAMYBA: *Les Films de Pierre, France 3 Cinéma,
Page 114, Memento Films Production, FD Production*

METAI: 2017

TRUKMĖ: 144'

ŽANRAS: Meninis

ŠALIS: Prancūzija

ORIGINALO KALBA: prancūzų

Rankraštis baigtas rengti 2017 m. rugpjūčio mėn.

SILENCE = 100%